

T: Upadek Rzeczypospolitej Obojga Narodów - notatka

1. Kalendarium wydarzeń:

- 1764 – Stanisław August poniatowski zostaje królem .
- 1767 – Rosja ingeruje w wewnętrzne sprawy państwa polskiego żądając praw dla innowierców.
- 1768 – 1772 – konfederacja barska.
- 1772 – I rozbiór Rzeczypospolitej.
- 1788 – 1792 – obrady Sejmu Wielkiego i uchwalenie Konstytucji 3 maja 1791 r.
- 1792 – konfederacja targowicka i wojna polsko – rosyjska w obronie Konstytucji 3 maja.
- 1793 – II rozbiór Rzeczypospolitej.
- 1794 – Powstanie Kościuszkowskie.
- 1795 – III rozbiór Rzeczypospolitej.

2. II rozbiór Polski 1793 r. – postanowienia

- a) Rosja otrzymała Białoruś, Podole, Wołyń oraz Ukrainę,
- b) Prusy otrzymały Gdańsk, Toruń, Wielkopolskę, zachodnią część Mazowsza, ziemię łęczycko – sieradzka
- c) Austria nie brała udziału w rozbiórce.

3. Postanowienia sejmu rozbiorowego w Grodnie 1793 r.

- uznanie milczenia posłów za zgodę na rozbiór
- umowy międzynarodowe Rzeczypospolitej musi zaakceptować Rosja
- Rosja może wprowadzić własne wojska na terytorium Rzeczypospolitej

4. Powstanie Kościuszkowskie

a) przyczyny:

- utrata w II rozbiórce najbardziej urodzajnych ziem i ważnych ośrodków gospodarczych spowodowała kryzys gospodarczy,
- zbyt małe dochody skarbowe nie wystarczały na utrzymanie dużej armii. Rosja przygotowując się do wojny z Imperium Osmańskim żądała zmniejszenia armii polskiej o 50% na co nie chcą się zgodzić Polacy.
- dążenie do odzyskania pełnej suwerenności.
- nadzieją napełniały Polaków informacje o zwycięstwach rewolucyjnej Francji
- obawiano się polityki zaborców, którzy chcieli się szybko wzbogacić kosztem RP

b) przebieg

24.03.1794 r. – **Tadeusz Kościuszko** ogłasza Akt powstania w Krakowie – wybuch powstania.
Tadeusz Kościuszko zostaje **Naczelnikiem Powstania**.

04.04.1794 r. – bitwa pod Racławicami z armią rosyjską kończy się zwycięstwem armii polskiej. Wstąpili się kosynierzy – chłopci uzbrojeni w kosy. Jeden z nich **Władysław Bartos** uzyskał szlachectwo (Bartosz Głowacki).

Kwiecień 1794 r. – wybucha powstanie w Warszawie – na czele stanął **Jan Kiliński** oraz na Litwie – dowódcą **Jakub Jasiński**.

07.05.1794 r. – Tadeusz Kościuszko ogłasza w Połaniecu nad Wisłą uniwersał (Uniwersał Połaniecki):

- chłopci otrzymali wolność osobistą

- nie wolno chłopca usunąć z ziemi jeżeli wypetnia świadczenia na rzecz dworu
- jeżeli chłop brał udział w powstaniu zawieszał obowiązek pańszczyzny

06.06.1794 r. – klęska wojsk polskich pod Szczekocinami.

Czerwiec – wojska pruskie zajmują Kraków.

Lipiec – wrzesień 1794 r. – wojska rosyjskie i pruskie oblegają Warszawę

Sierpień 1794 r. – upada powstanie na Litwie.

Wrzesień 1794 r. – wybucho powstanie w Wielkopolsce – dowódcą **Jan Henryk Dąbrowski**.

Przerwanie oblężenia Warszawy.

10.10.1794 r. – klęska wojsk polskich pod Maciejowicami. Kościuszko dostaje się do niewoli.

Listopad 1794 r. – rzeź mieszkańców dzielnicy warszawskiej – Pragi przez wojska rosyjskie.

kapitulacja Warszawy i upadek powstania.

c) skutek powstania – III rozbiór Rzeczypospolitej.

d) **Bohaterowie powstania:**

- Tadeusz Kościuszko
- gen. Jan Henryk Dąbrowski
- Jakub Jasiński
- Bartosz Głowacki
- Jan Kiliński
- Józef Madaliński

5. III rozbiór Rzeczypospolitej 1795 r.

a) Prusy zajęły wschodnie Mazowsze z Warszawą i zachodnią część Litwy aż do rzeki Niemen

b) Rosja zajęła Kurlandię oraz wschodnią część Litwy do rzeki Niemen.

c) Austria uzyskała pozostałą część Małopolski z Krakowem aż po rzekę Pilicę, Lubelszczyznę, ziemie do rzeki Bug.

Granicą między Prusami, Rosją i Austrią są rzeki Pilica, Niemen, i Bug.